

SUOMEN  
KORIPALLOLIITTO

# Koripalloseura ja iltapäiväkerhot

OPAS KERHOTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEEN

## Koripalloseura ja iltapäiväkerhot

Hienoa että olette käynnistämässä iltapäiväkerhotoimintaa! Tämä opas on koottu avuksenne kerhotoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Iltapäiväkerhotoiminta vastaa moneen tarpeeseen: se tarjoaa lapselle turvallisen paikan viettää aikaa koulun jälkeen, mutta se on myös paikka jossa opitaan sosiaalisia taitoja leikin ja liikunnan lomassa. Osalle lapsista se voi olla viikon ainoa ohjattu liikunta vapaa-ajalla, mutta se on myös oiva paikka harjoittaa taitoja, jotka tukevat lajiharjoittelua seurassa.

Iltapäiväkerhon ohjaajan tulee osata huomioida eritasoisia lapsia, jotka osallistuvat toimintaan hyvin erilaisista lähtökohdista. Ohjaaja on siis kerhotoiminnan asiantuntija, jonka osaaminen ja rooli on erittäin tärkeä. On tärkeää tunnistaa tämä osaaminen ja arvostaa sitä, jotta voimme nähdä kerhotoiminnan arvokkaana osana seuran toimintaa. Kerhot voivat tuoda seuralle lisää jäseniä, tunnettuutta ja niitä resursseja toiminnan laadun varmistamiseen.

Kirjoittanut: Pihla Nikkarinen, Suomen Koripalloliitto

## Kerhotoiminnan käynnistäminen

### Kerhon suunnittelussa on hyvä käydä läpi seuraavia kysymyksiä seuran sisällä

- Miksi seura haluaisi järjestää kerhotoimintaa?
- Miten kerhotoiminnan järjestäminen tukee seuran visiota?
- Halutaanko toiminnan kautta saada lisää harrastajia vai toimia alueen aktiivisena liikuttajana?
- Kerhojen identiteetti, minkä rahoitusmallin alla kerho pyörii? Onko tavoitteena tuottaa rahaa, haemmeko ulkopuolista rahoitusta?
- Toiminnan rakentaminen taloudellisesti: kuinka pitkä rahoitus on? Miten varmistetaan toiminnan jatkuminen vielä seuraavanakin lukuvuonna (vai onko se tarpeen)?
- Toimintaan osallistuvien koulujen valinta, mennäänkö jo vahvoille alueille, valitaanko koulut sosioekonomisin perustein vai muilla mittareilla? Miten dataa voidaan hyödyntää?
- Miten kerhoista puhutaan, kerho vai joukkue? Ohjaaja vai valmentaja? Asiakas vai pelaaja?
- Markkinointi: näytetunnit, mainostetaanko kerhoja vai joukkueita vai molempia?
- Mistä löydämme ohjaajat? Seurat ovat hyödyntäneet esimerkiksi vanhimpia junioreita, välivuotta koulusta pitäviä nuoria, opettajavalmentajia, eläkeläisiä, liikunnanohjaajia (ei koripallotaustaa) ja oppilaitosyhteistyötä.
- Kuka kerhoja seurassa johtaa? Kuka on ohjaajien esimies?
- Käytännön järjestelyt, miten ilmoittautumiset kerätään, miten järjestetään sijaiset, kuka laskuttaa ja ketä?



## Iltapäiväkerhon palvelupolku

Kerhotoiminnan suunnittelu syksyille tulee aloittaa viimeistään alkuvuodesta. Kuvassa on palvelupolku, jota kerhotoiminnan suunnittelussa on hyvä seurata.

Strategiset vallinnat, rahoitusmallin valinta	Koulujen valinta	Kerhoista sopiminen (kunnan tai koulun kanssa)	Ohjaajien rekrytointi ja aikataulut	Markkinointi	Ilmoittautuminen	Toiminnan käynnistäminen	Jatkomarkkinointi ja siirtyminen joukkueisiin
--	---------------------	---	---	--------------	------------------	-----------------------------	---

## Yhteistyö kunnan kanssa

Oman toiminnan jatkumisesta tulee huolehtia kunnan mahdollisista työntekijävaihdoksista huolimatta. Toiminta kannattaa dokumentoida selkeästi, jotta vähennetään riippuvuutta yksittäisistä henkilöistä.

Toiminnan tuotteistaminen ja konseptointi, valmiiden pakettien rakentaminen, jolloin toiminnan käynnistäminen laadukkaasti on helpompaa pikaisellakin aikataululla. Tämä sisältää myös toiminnan laadun arvioinnin kauden aikana.

Huomioidaan kokonaisuus, miten kerhon ajankohta vaikuttaa koulukyyteihin, välipaloihin...

Luottohenkilöiden löytäminen (rehtorit, vahtimestarit, opettajat) ja heidän kiittämisenä ja muistamisensa. Luottamus on paljon helpompaa rikkoa kuin rakentaa.

Soittaminen on yleisesti parempi lähestymistapa kuin sähköposti!

Päätösten tekemisen helpottaminen, esitellään aina mahdollisimman valmis toimintamalli, mielellään sellainen, joka on myös monistettavissa muihin lajeihin.

Seuroissa on valtava määrä tietotaitoa ja osaamista, ja se tulee tuoda esille ja hinnoitella rohkeasti. Voiko seura tarjota esimerkiksi koulutusta tai valmiita koripallomateriaaleja opettajille yhteistyöhengessä?

Ajoissa liikkeelle, syksyn kerhot jaetaan jo kevättalvella!

Miten lapset voivat siirtyä kerhoista joukkueisiin? Ovatko harjoitukset samalla koululla, vetääkö niitä tuttu valmentaja? Miten muuten toimintaa voidaan markkinoida?

## Harrastamisen Suomen malli pähkinänkuoressa

Kunnat ovat hakeneet rahoitusta Harrastamisen Suomen malliin opetus- ja kulttuuriministeriöstä, haku päättyi maaliskuun lopulla. Avustuspäätökset kunnille pyritään tekemään huhtikuun aikana.



Jokainen kunta toimii itsenäisesti ja tekee päätökset kerhoista maksettavista korvauksista itse. Valtakunnallista ohjenuoraa on siis vaikea antaa. Yhdestä kerhotunnista maksettava korvaus seuralle on yleisesti 30–250 €, joten oman toiminnan hinnoittelu kannattaa tehdä rohkeasti.

Oman kunnan harrastuskoordinaattoriin kannattaa olla yhteydessä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kevään aikana, hänellä on paras tieto oman kunnan aikataulusta. Kunnan harrastuskoordinaattori suunnittelee kerhojen ajat ja paikat koululaiskyselyiden perusteella. Ajoissa yhteyttä ottamalla oman lajin kerhojen aikoihin ja paikkoihin voi mahdollisesti vaikuttaa.

Harrastamisen Suomen mallin kerhojen tulee olla osallistujille maksuttomia ja niiden suunnittelussa kuullaan lasten ja nuorten omia toiveita esimerkiksi koululaiskyselyillä. Harrastamisen Suomen malli on vasta alkuvaiheessa, joten kannattaa osallistua aktiivisesti kunnan järjestämiin tilaisuuksiin. Toiminnan käynnistämisvaiheessa vaikuttamismahdollisuudet sen kehittämiseen ovat merkittävät.

[Harrastuksia kouluihin -opas yhdistyksille ja muille harrastusten järjestäjille.](#)

## Kolme esimerkkimallia kerhotoimintaan

### Kerhot seuran ”sisäänheittotuotteena”

- Kerhoja käytetään joukkueiden pelaajamäärän kasvattamiseen
- Kerhoja ohjaa seuran työntekijä/valmentaja
- Kynnys seuran ikäkausijoukkueeseen siirtymiseen on matala
- Kerhoja järjestetään samoilla kouluilla, kun ikäluokkajoukkueiden harjoitukset
- Sisältönä koripallotaitojen opettelu
- Kohderyhmänä 1–2-luokkalaiset
- Kerho on osa Harrastamisen Suomen mallia

### Kerho alueen lasten liikuttajana

- Opetetaan lapsia ja perheitä harrastamiseen
- Sisältönä hauskaa yhdessä tekemistä ja paljon liikettä
- Ohjaajilla ei välttämättä koripallotaustaa
- Kerhoja monella eri koululla eri puolilla kuntaa
- Kohderyhmänä kaikki alakoululaiset
- Kerho on osa Harrastamisen Suomen mallia

### Koulujen koripallojoukkueet

- Jokaisella koululla oma joukkue
- Ohjaajasta käytetään nimeä valmentaja, voi olla seuran kilpajoukkueiden valmentaja
- Sisältönä koripallotaitojen opettelu, huomio myös joukkuedynamiikan rakentamisessa
- Koulujen väliset turnaukset 1–2 kertaa lukukaudessa (Pikkusudet, PSB)
- Ikäluokkajoukkueiden muodostuminen myöhemmin





## Kerhotapahtuman suunnittelu

**Yksi kerhotapahtuma kestää 30–60 minuuttia ja se sisältää:**

1. Osion kovatehoista liikuntaa, jonka aikana hengästyy
  - Esim. hippa, peli, viesti
2. Voimaharjoittelua.
  - Esim. kiipeily, paritehtävät, lihaskuntoliikkeet, nostaminen, kantaminen
3. Hyppimistä
  - Pelin lomassa, harjoitteiden sisällä, ei siis erillistä hyppyosiota

## Kerhotapahtuman rakenne

Jokaiseen tapahtumaan on hyvä valita teema, joka voi olla sama esimerkiksi 2–3 viikon ajan. Teeman mukaisesti valitaan sopivat harjoitteet, jotka kaikki liittyvät teemaan. Tämä helpottaa suunnittelua, ja tekee toiminnasta johdonmukaista. Teema voi olla esimerkiksi vastustajan ohittaminen, syöttäminen tai erilaiset pysähtymistavat.

1. Alkuleikki, energianpurku
  - Esim. hippa, 10min
2. Keskittymistä vaativa osuus
  - Esim. taitoharjoitus koripallolla, 15min
3. Perusmotoristen taitojen osuus
  - Esim. rata (huom! yhteinen rakentaminen ja purku), 20min
4. Peli
  - Laji voi olla mikä tahansa, 15min

Ajat ovat suuntaa antavia ja ne sisältävät juomatauot, ohjeet ja ryhmiin jakautumiset. Toistuva rakenne luo turvallisuuden tunnetta, osioita muuntelemalla ja sisältöjä vaihtelemalla toiminta pysyy mielenkiintoisena. Selkeä rakenne helpottaa myös aloittelevan ohjaajan työtä.

Jokaisessa tapahtumassa huomioidaan taidon osa-alueet: tasapaino, rytmikyky, reaktiokyky, kinesteettinen erottelukyky, muuntelukyky, orientaatiokyky, yhdistelykyky

Lue lisää [Susicampuksesta](#).



## Valitse jokaisesta kohdasta yksi per harjoitus

+ juomatauot/aloitus/lopetus = 1 h tapahtuma

Alkuleikki, energianpurku	Taito-osio	Motoristen taitojen osuus	Peli
Mustekala	Pallotemput pareittain	Rata:	Pienpelit, esim. monta eri lajia yhtä aikaa, ketjuvaihdot: Erytyissäännöt kuljetukseen, rooleihin, pisteisiin, maaleihin/koreihin
X-hippa	Pallon kuljetus -rata	Ylitys, alitus, pujottelu, liikkuminen kyykyssä/varpaillaan, roikkuminen, kiipeily, takaperin liikkuminen	Koripallo, jalkapallo, ultimate, polttopallo, norsupallo
Tötsien kääntö -leikki	Korintekotavat, lähtö esim. 3 pisteen kaarelta, kuljetus + heitto	Kaverin kantaminen erilaisilla tavoilla	Porttipeli
Kaikki palaa kaikki polttaa	Heittokisat	Tehtäväpisteet	Aluepeli
Viivahippa	Syöttäminen erilaisilla palloilla	Tehtävät pareittain tai yksin	
Lipunryöstö koripallossa			
Ristinolla			
Kiihdytyskisa			

## Yleisiä ohjeita ohjaajalle

- Yhteiset pelisäännöt ja yhteinen aloitus (aina esim. keskiympyrä)
  - Sukat, juomatauot, viittaaminen, pallojen pomputus vain, kun siihen lupa.
- Ihmiset oppivat monilla erilaisilla tavoilla. Ohjaajan on hyvä valmistautua näyttämään kaikki opeteltavat asiat sanallisten ohjeiden lisäksi. Ryhmän ikä- ja taitohaarukka voi olla suuri, joten ohjaajalta vaaditaan myös malttia ja hyviä hermoja.
- Korit laitetaan niin alas, että saadaan optimoitua lasten onnistumiset
  - Nautinto, motivaatio ja motorinen oppiminen.
- Salin häiriötekijät minimoidaan
  - esim. olemalla sallimatta katselijoita ja pitämällä melutaso matalalla
- Ohjeita ei anneta, jos ilman niitäkin tullaan toimeen!
- Palautteessa huomioidaan lapsen taitotaso, palaute on henkilökohtaista.
- Ryhmäkoot saattavat kerhoissa vaihdella 3–30 osallistujan välillä. Suunnittele harjoitteita, joita voi toteuttaa eri kokoisilla ryhmillä.
  - Voinko kasvattaa joukkueiden/pallojen/kenttien määrää? Mitä vaihdossa/jonossa olevat voivat tehdä odottaessaan? Riittääkö 1 pallo per pari/kolmikko vai tarvitsevatko kaikki omat? Mitä kaikkia palloja voin käyttää?
  - Ole valmiina reagoimaan muuttuviin tilanteisiin, liike ja toiminta jatkuu, vaikka osallistujien määrä vähenee tai lisääntyy tunnin aikana.
- Pääasia on, että kaikilla on hauskaa!

